

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2021 m. spalio 14 d. Nr. 4D-2021/2-1190
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Milda Vainiutė gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėja) skundą dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė) administracijos tarnautojų galimai neteisėtų veiksmų rengiant ir priimant Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymą bei Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimo nagrinėjant Pareiškėjos prašymą dėl informacijos jai suteikimo.

2. Pareiškėja skunde Seimo kontrolieriui, be kita ko, nurodė:

2.1. „Esu žemės sklypo ir namo <...>, Vilniuje, savininkė (kadastro Nr. <...>). Sklypas suformuotas 2003-10-01 Vilniaus miesto tarybos sprendimu Nr. 01A-41-100 „Dėl pritarimo Vilniaus miesto bendrojo plano sprendinių tikslinimui ir sklypų Plytinės kaime detaliojo plano tvirtinimo“ (toliau – Tarybos sprendimas Nr. 01A-41-100) patvirtinto detaliojo plano pagrindu“. (šios ir kitų citatų kalba netaisyta)

2.2. „Tarybos sprendimu Nr. 01A-41-100 buvo patvirtintas mano sklypo (adresas: <...>) ir dar kelių sklypų detalusis planas, nustatant visiems sklypams naudojimo būdą – „sodybinio tipo gyvenamieji namai“, o vienam sklypui – žemės ūkio paskirties naudojimo būdą [...]“.

2.3. „Atsitiktinai sužinojau apie tai, kad vienas iš sklypų (DP [*pastaba*: Vilniaus miesto tarybos 2003 m. spalio 1 d. sprendimu Nr. 01A-41-100 patvirtintas detalusis planas] sklypas Nr. 6, (kadastro Nr. <...>) (toliau vadinama ir – Sklypas) buvo pertvarkytas Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektu (toliau vadinama ir – FPP), priimtu 2017-04-06 Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo (toliau vadinama ir – Administracija) įsakymo Nr. A30-1017 „Dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projekto tvirtinimo“ (toliau vadinama ir – Įsakymas) pagrindu ir patvirtintu NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2017-08-02 sprendimu Nr. 49SK-1667-(14.49.109.). FPP pagrindu buvo suformuoti 3 daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos naudojimo būdo sklypai (<...>, <...>, <...>).“

2.4. „Pagal FPP rengimo ir tvirtinimo metu galiojusias teisės normas detaliuoju planu nustatytos sklypo Nr. 6 (kadastro Nr. <...>) naudojimo paskirties ir kitų reglamentų **pakeitimas turėjo būti atliekamas keičiant visą DP, tačiau tai nebuvo atlikta**. Toks pertvarkyto Sklypo žemės paskirties pakeitimas FPP laikytinas neteisėtu. Tokią išvadą patvirtina Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojama praktika aiškinantis žemės naudojimo būdo, kai yra parengtas DP, keitimo galimybes. LVAT besąlygiškai nurodo, jog parengus žemės sklypo

formavimo ir pertvarkymo projektą, žemės naudojimo būdas gali būti keičiamas tik tuo atveju, jei urbanizuotoje ir urbanizuojamoje teritorijoje nėra parengtas DP (žr. pvz., LVAT nutartis administracinėse bylose: 2021-01-06 Nr. A-5059-438/2020; 2020-10-28 Nr. eA-1361-822/2020; 2020-11-11 Nr. eA-1432-492/2020).“

2.5. „**Norėdama išsiaiškinti situaciją 2021-07-09 Savivaldybei pateikiau paklausimą [...], tačiau iki šios dienos nesu gavusi atsakymo.**“

2.6. „Įvertinus viešoje erdvėje prieinamą informaciją apie pertvarkytam Sklypui nustatytus tvarkymo reglamentus yra visiškai neaišku, kuo remiantis ir kokią administracinę procedūrą atliko Administracija, priimdama Įsakymą, ir kokias tai kelia pasekmes:

Nors FPP buvo atlikti keitimai, tačiau po tokio keitimo taip ir liko neaiškūs pertvarkyto Sklypo reglamentai, nes nebuvo nustatyti jokie pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 18 str. 1 d. teritorijos naudojimo reglamentai (leidžiamas pastatų aukštis, leistinas užstatymo tankis ir pan. privalomi teritorijos naudojimo reglamento rodikliai).

Nors iš Įsakymo teksto matyti, jog įsakymu nustatomas naudojimo būdas (pobūdis) „daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos“, tačiau **viešame Vilniaus miesto savivaldybės žemėlapyje [...], kuriame pateikiama informacija apie patvirtintų DP ir pertvarkymo projektų sprendimus bei reglamentus, pertvarkyti Sklypai yra priskirti vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybai [...].**“

2.7. „Deja, Savivaldybė neatsakė į mano užklausimą. Tokie Administracijos veiksmai, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus tvirtinant Sklypui FPP, Savivaldybei vilkinant atsakymą, yra akivaizdus biurokratizmo ir piktnaudžiavimo pavyzdys, kurio pasekmės yra tokios:

Toks pertvarkyto Sklypo žemės paskirties pakeitimas FPP laikytinas pažeidžiant teisės aktus yra neteisėtas kitų tuo pačiu DP 2003 metais teisės įgijusių teritorijos valdytojų atžvilgiu.

Pažeistos asmenų, kuriems Tarybos sprendimu Nr. 01A-41-100 buvo patvirtinti DP, teisės, teisėti lūkesčiai, kad teritorijos, kurioje jie įsikūrė, statusas bus keičiamas laikantis teisės aktų.

Sukuriamos prielaidos diskriminacijai, [...]

Neatlikus visų būtinų pagal teisės aktus DP keitimo viešinimo procedūrų pažeistas viešasis interesas. [...]

Pažeidžiamos TPI, jog detalieji planai keičiami, kai numatomiems DP sprendiniams turi būti keičiami planavimo tikslai ir uždaviniai ir kitokios procedūros nėra galimos. [...]

Ignoruojamas konstitucinis teisinės valstybės principas, kiti iš konstitucinių imperatyvų kylantys reikalavimai subjektams paisyti teisės aktų hierarchijos, kuris reiškia, kad žemesnės galios teisės aktuose draudžiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruotų su nustatytoju aukštesnės galios teisės aktuose. [...]

Menkinamas Lietuvos kaip teisinės valstybės įvaizdis. [...]

Negaunant savalaikiai informacijos bei paaiškinimų dėl paklausimo Savivaldybei, menkinama ir atimama galimybė pasinaudoti savo teisių gynimu, nes su kiekviena diena trumpėja terminas, per kurį viešąjį interesą ginantys subjektai dar galėtų atstatyti neteisėtą situaciją dėl Įsakymo ir jo pasekmių. [...]

3. Pareiškėja skunde Seimo kontrolierės prašo:

„[...] neapsiriboti tik tarpininkavimu siekiant gauti atsakymą iš Savivaldybės į mano paklausimą, bet taip pat atlikti ir kitus veiksmus, kurie leistų ištirti Savivaldybės veiksmus, Įsakymo teisėtumą, pagrįstumą, atitiktį teisės aktams;

[...] nustačius aplinkybes, kad jau patvirtinto DP Sklypui koregavimui Žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektu nebuvo teisinių prielaidų, siūlyti kompetentingoms institucijoms panaikinti Įsakymą;

[...] nustačius viešojo intereso pažeidimą - imtis kitų veiksmų, būtinų viešojo intereso apgynimui.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Pareiškėjos kartu su skundu pateiktų dokumentų ir Seimo kontrolierių įstaigos darbo tvarka surinktos informacijos nustatyta:

4.1. Savivaldybės tarybos 2003 m. spalio 1 d. sprendimu Nr. 01A-41-100 buvo pritarta Vilniaus miesto bendrojo plano sprendinių, susijusių su 0,9289 ha ir 0,10 ha dydžio sklypų Plytinės kaime naudojimo būdų nustatymu, keitimui ir kuriuo buvo patvirtintas Plytinės kaime esančių sklypų, tarp kurių buvo ir šiuo metu Pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas (kadastro Nr. <...>) bei gretimas 3096 kv. m. žemės sklypas (buvęs kadastro Nr. <...>), detalusis planas.

Minėtuojų Savivaldybės tarybos sprendimu buvo nuspręsta patvirtinti sklypų Plytinės kaime detaliojo plano sprendinius, be kita ko, numatant:

sklypo Nr. 4 [*pastaba*: šiuo metu nuosavybės teise priklauso Pareiškėjai] gyvenamąjį mažaaukštį žemės naudojimo būdą, sodybinį užstatymą, plotą – 2707 (dviejų tūkstančių septynių šimtų septynių) kv. m, pastatų aukštį – 2 aukštų su mansarda (kraigo altitudė – 164,00), užstatymo tankį – 20 proc. ir servitutą privažiavimo keliui ir inžineriniams tinklams statyti;

sklypo Nr. 6 [*pastaba*: šiuo metui padalintas į 4 žemės sklypus ir nuosavybės teise priklauso V. Š. [asmens duomenys neskelbtini] žemės ūkio paskirties naudojimo būdą be teisės statyti jame statinius, plotą – 3096 (trijų tūkstančių devyniasdešimt šešių) kv. m.;

4.2. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. A30-3633 „Dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo“ pagrindu buvo pradėtas rengti 3096 kv. m. žemės ūkio paskirties žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projektas, kurio tikslas buvo padalinti sklypą, pakeisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį iš žemės ūkio į kitą ir nustatyti daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos ir susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos naudojimo būdus;

4.3. remiantis ŽPDRIS skelbiamais duomenimis, tuometės Savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento direktoriaus pavaduotojos R. R. 2016 m. sausio 12 d. patvirtintuose Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimuose (reg. Nr. A648-10/16(2.14.2.12-MP8), kurie buvo nustatyti žemės sklypo (buvęs kadastro Nr. <...>) formavimo ir pertvarkymo projektui rengti, be kita ko, buvo nurodyta, jog:

„[...] 3. Formuojamam ar pertvarkomam žemės sklypui (teritorijai) taikomi galiojančių atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai:

3.1. Bendrųjų planų: Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrasis planas iki 2015 metų, patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. 1-1519;

3.2. Detaliųjų planų: nėra;

4.4. remiantis ŽPDRIS skelbiamais duomenimis, pagal pirmiau nurodytus Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimus (reg. Nr. A648-10/16(2.14.2.12-MP8) parengto žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projekto aiškinamajame rašte prie sąsajų su galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, kaip ir minėtuose Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimuose, buvo nurodyta, kad **detaliųjų planų, kurių sprendiniai turėtų būti taikomi žemės sklypui (buvęs kadastro Nr. <...>) nėra;**

4.5. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 pagrindu buvo patvirtintas žemės sklypo (buvęs unik. Nr. <...>, kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projektas, kuriuo minėtasis **žemės sklypas buvo padalintas į 4 žemės sklypus** (kadastro Nr. <...>, Nr. <...>, Nr. <...> ir Nr. <...>), pakeičiant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį iš žemės ūkio į kitą, **nustatant daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos ir susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos naudojimo būdus.**

Pažymėtina, kad minėtojo Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymo 3 punkte buvo nurodyta, jog „[...] sklypo naudotojai privalo kreiptis į Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyrių dėl patvirtintame sklypo (kadastro Nr. <...>) formavimo ir pertvarkymo projekte nurodytų žemės sklypų suformavimo.“

4.6. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau vadinama – NŽT) Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2017 m. rugpjūčio 2 d. sprendimu Nr. 49SK-1667-(14.49.109.) „Dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>), esančio Plytinės k., Vilniaus m. sav., pertvarkymo padalijimo būdu ir nustatytų kadastro duomenų patvirtinimo“ žemės sklypas (buvęs kadastro Nr. <...>) buvo pertvarkytas padalijimo būdu į 4 žemės sklypus ir patvirtinti šių žemės sklypų kadastro duomenys.

Pažymėtina, kad NŽT Vilniaus miesto skyriaus vedėjo 2017 m. rugpjūčio 2 d. sprendime Nr. 49SK-1667-(14.49.109.) buvo vadovaujama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.115 straipsniu, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 12 punktu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“ 84¹.1.1.1 papunkčiu bei atsižvelgiama į Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. A30-1017 patvirtintą žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą;

4.7. Remiantis Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2021 m. spalio 6 d. duomenimis, žemės sklypui kadastro Nr. <...> nustatytas susisiektimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos naudojimo būdas, o žemės sklypams kadastro Nr. <...>, Nr. <...> bei Nr. <...> nustatytas daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos naudojimo būdas;

4.8. Pareiškėja 2021 m. liepos 9 d. raštišku paklausimu kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti jai informaciją, susijusią su greta jai nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) esančiu žemės sklypu (buvęs kadastro Nr. <...>). Pareiškėjos kreipimasis Savivaldybės administracijoje gautas 2021 m. liepos 12 d. (reg. Nr. A50-20990/21).

4.9. Pareiškėja savo 2021 m. liepos 9 d. paklausime Savivaldybės administracijos prašė nurodyti minėtajam žemės sklypui (buvęs kadastro Nr. <...>) „[...] nustatytus tvarkymo reglamentus bei parametrus: leistinas statinių aukštis ir (arba) aukštų skaičius; leistinas žemės sklypo užstatymo tankumas; leistinas žemės sklypo užstatymo intensyvumas; priklausomųjų želdyno norma nuo sklypo ploto.“ Be šio savo prašymo Pareiškėja savo paklausime Savivaldybės administracijos taip pat prašė paaiškinti:

„[...] kokių teisės aktu remiantis Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas 2017 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. A30-1017 „Dėl žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projekto tvirtinimo“ patvirtino Sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą, kai tuo metu Sklypui galiojo Vilniaus miesto tarybos sprendimu patvirtintas detalusis planas;

koks šiuo metu yra 2003-10-01 Vilniaus miesto tarybos sprendimo Nr. 01A-41-100 ir sprendimu patvirtinto detaliojo plano statusas, t. y., ar 2017 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. A30-1017 patvirtinus Sklypo formavimo ir pertvarkymo projektą automatiškai nustoja galioti detalusis planas Sklypui. Jei paminėtas detalusis planas Sklypui nenustoja galioti – kurie sprendiniai dėl Sklypo (patvirtinti Vilniaus miesto tarybos sprendimu ar Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymu) turėtų aukštesnę teisinę galią;

kada ir kokius įgaliojimus suteikė Vilniaus miesto taryba Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui keisti Vilniaus miesto tarybos sprendimu patvirtinto detaliojo plano statusą ir parametrus.“

4.10. remiantis Seimo kontrolierių įstaigoje iš Savivaldybės administracijos 2021 m. rugsėjo 27 d. gautais duomenimis, Pareiškėjos 2021 m. liepos 9 d. kreipimasis Savivaldybės administracijoje dar nebuvo išnagrinėtas ir atsakymas Pareiškėjai nebuvo pateiktas;

4.11. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 9 d. įsakymo Nr. 30-2017/21 „Dėl sklypų Plytinės kaime detaliojo plano sprendinių sklypuose Nr. 1 ir Nr. 2 (kadastro Nr. <...>) koregavimo tvirtinimo“ pagrindu su Pareiškėjai nuosavybės teise priklausančiu žemės sklypu (kadastro Nr. <...>) besiribojančiam žemės sklypui (kadastro Nr. <...>) buvo pakeistos žemės sklypo ribos (padalijant esamą sklypą) ir nustatytas daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos (G2) naudojimo būdas ir susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos (I2) naudojimo būdas bei kiti teritorijos naudojimo reglamentai;

4.12. viešame Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos interaktyviame žemėlapyje <https://maps.vilnius.lt/teritoriju-planavimas> yra nurodyta, jog žemės sklypams, kurių kadastro Nr. <...>, Nr. <...> bei Nr. <...>, yra nustatytas „vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos panaudos pobūdis“.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos įstatymai

5.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]

[...]

12 straipsnis. Seimo kontrolierių tiriami skundai

1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

5.2. Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo:

„1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešojo funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką.

[...]

13 straipsnis. Informacijos ir duomenų teikimas

1. Prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

5.3. Vietos savivaldos įstatymo:

„18 straipsnis. Nuostatos dėl teisės aktų sustabdymo, panaikinimo, apskundimo

1. Savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali sustabdyti, pakeisti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pagal kompetenciją savivaldybės taryba. Savivaldybės administracijos direktorius ar kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai savo priimtus teisės aktus gali sustabdyti ir juos pakeisti ar panaikinti. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pagal

kompetenciją priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti jis pats arba savivaldybės administracijos direktorius.“

5.4. Viešojo administravimo įstatymo:

„3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

[...]

4) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

[...]

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

5.5. Žemės įstatymo:

„24 straipsnis. Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarka

1. Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas (būdai) Vyriausybės nustatyta tvarka nustatomi formuojant naujus žemės sklypus. Šiems **žemės sklypams nustatyta pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas (būdai) keičiami** žemės savininkų, valstybinės žemės patikėtinių ar įstatymų nustatytais atvejais kitų subjektų prašymu **pagal detaliuosius planus**, specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus, o **urbanizuotoje ir urbanizuojamoje teritorijoje, kuriai detalieji planai neparengti, – pagal savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir (ar) vietovės lygmens bendrąjį planą, jei šis parengtas.**“

5.6. Teritorijų planavimo įstatymo:

„49 straipsnis. Administracinių sprendimų, neatitinkančių šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų, panaikinimas

[...]

2. **Neteisėtai priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo panaikina teismas.** Teismas gali priimti administracinį sprendimą panaikinti visą teritorijų planavimo dokumentą arba jo dalį.

3. Kreiptis į teismą panaikinti neteisėtai priimtą administracinį sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo panaikinimo turi teisę teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ir kiti pagal kompetenciją viešojo administravimo subjektai, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeisti.“

5.7. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo:

„22 straipsnis. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijų teisės

1. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos turi teisę:

[...]

4) dėl neteisėtai priimtų su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų panaikinimo šiuos sprendimus priėmusiems subjektams teikti privalomuosius nurodymus; per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo, per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreiptis į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą;

[...]

6) nustčius viešojo intereso pažeidimų teritorijų planavimo srityje, kreiptis į teismą ar prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo;

[...]

25 straipsnis. Skundų ar pranešimų nagrinėjimas

[...]

2. Skundai ar pranešimai dėl teritorijų planavimo dokumentų patvirtinimo teisėtumo nenagrinėjami, apie tai raštu informuojant skundą ar pranešimą pateikusį asmenį, jeigu:

1) **nuo sprendimo patvirtinti teritorijų planavimo dokumentą praėjo daugiau kaip vieni metai, išskyrus atvejus, kai dėl šio dokumento patvirtinimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas;**“

5.8. Administracinių bylų teisenos įstatymo:

„55 straipsnis. Prokuroro, viešojo administravimo subjektų, organizacijų ar fizinių asmenų, ginančių viešąjį interesą arba valstybės, savivaldybės ir asmenų teises, procesinės teisės

1. Įstatymų nustatytais atvejais prokuroras, viešojo administravimo subjektai, organizacijos ar fiziniai asmenys gali kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai turi ginčo šalies procesines teises ir pareigas. Nurodytų subjektų atsisakymas savo paduoto pareiškimo neatima iš asmens, kurio teisėms bei įstatymų saugomiems interesams ginti paduotas pareiškimas, teisės reikalauti, kad teismas išnagrinėtų bylą iš esmės. Teismas nepriima šio straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų paduoto pareiškimo atsisakymo, jeigu tai prieštarauja įstatymui ar viešajam interesui arba pažeidžia kieno nors teises ar įstatymų saugomus interesus.“

5.9. Prokuratūros įstatymo:

„2 straipsnis. Prokuratūra, jos statusas ir funkcijos

[...]

2. Prokuratūra įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka:

[...]

7) **gina viešąjį interesą;**

[...]

19 straipsnis. Viešojo intereso gynimas

1. Prokurorai gina viešąjį interesą, kai nustato teisės akto pažeidimą, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, ir toks pažeidimas laikytinas viešojo intereso pažeidimu, o valstybės ar savivaldybių institucijos, įstaigos ar įmonės, kurių veiklos srityse buvo padarytas teisės akto pažeidimas, nesiėmė priemonių jam pašalinti arba kai tokios kompetentingos institucijos nėra.

[...]

4. Prokurorai, turėdami pagrindą manyti, kad yra pažeisti teisės aktų reikalavimai, gindami viešąjį interesą, turi įgaliojimus:

1) kreiptis į teismą su ieškiniu, pareiškimu, prašymu, įstoti į bylą trečiuoju asmeniu, pareiškiančiu savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko;

[...]

5) nutarimu reikalauti atlikti valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiklos tarnybinių patikrinimą.“

6. Kiti teisės aktai

6.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 (akto redakcija, galiojusi nuo 2016 m. balandžio 19 d. iki 2018 m. sausio 1 d., t. y. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 priėmimo

metu) patvirtintose Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėse buvo numatyta:

„2. Projektas yra žemėtvarkos planavimo dokumentas, priskiriamas žemės valdos projektams. **Projekto sprendiniai negali prieštarauti kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams**, įstatymams ir kitiems teisės aktams, tarp jų teritorijų planavimo normų ir statybos techninių reglamentų reikalavimams, darantiems įtaką Projekto sprendiniams. Projektas rengiamas šiais atvejais:

2.1. kai žemės sklypai padalijami, atidalijami, sujungiami ar perdalijami (išskyrus atvejus, kai tai draudžia įstatymai ar kiti teisės aktai, ir atvejus, nustatytus šių Taisyklių 6 punkte);

[...]

2.7. kai keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdas (-ai), jeigu tai neprieštarauja savivaldybės ar jos dalies bendrajam planui, išskyrus Lietuvos Respublikos žemės įstatymo[...] 24 straipsnio 1 dalyje nustatytus atvejus.“

6.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (aktuali Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 933 redakcija) patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) numatyta:

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. [...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jo turinį:

[...]

35.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;“

7. Vietos savivaldos teisės aktai

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. 40-79 (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2020-06-16) patvirtintame Vilniaus miesto savivaldybės veiklos dokumentų valdymo ir interesantų aptarnavimo reglamente (toliau vadinama – Reglamentas) numatyta:

„34. Interesantų prašymų ir skundų nagrinėjimo terminai ir tvarka:

34.1. interesantų prašymai nagrinėjami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis;

[...]

34.3. prašymai pateikti informaciją nagrinėjami Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka;

34.4. jeigu prašymo ar skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau nei nustatyta įstatymuose, Savivaldybės struktūrinis padalinys, kuriam pavesta nagrinėti prašymą ar skundą, apie tai informuoja pareiškėją raštu arba elektroniniu būdu (išsiunčiamas tarpinis atsakymas), administracinės procedūros terminą dėl objektyvių priežasčių galima pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų; [...]“

8. Teismų praktika

8.1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-65-492/2017:

„Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 55 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad įstatymų nustatytais atvejais prokuroras, viešojo administravimo subjektai, organizacijos ar fiziniai asmenys gali kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai. Ši teisės akto nuostata suponuoja išvadą, kad viešieji interesai yra ginami tik įstatymų nustatytais atvejais ir tik įstatymuose numatytiems subjektams kreipiantis į teismą. Tokia išvada sietina su idėja, jog pareiškėjas, kuris kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo, gina ne jam pačiam priklausančią subjektinę teisę, o Lietuvos Respublikos Konstitucijos saugomą interesą, priklausantį visuomenei ar jos daliai. Taigi, atsižvelgiant į tai, jog viešojo intereso gynimu galima daroma intervencija į susiformavusius teisinius santykius bei kitų asmenų subjektyvias teises, **viešojo intereso gynimas pasižymi tam tikra specifika, *inter alia* – baigtiniu sąrašu subjektų galinčių kreiptis į teismą, kad būtų apgintas viešasis interesas.** Tuo tarpu nustačius, jog įstatymai nesuteikia pareiškėjui teisės kreiptis į teismą dėl skunde (prašyme) nurodomo viešojo intereso gynimo, teisėjas privalo atsisakyti priimti tokį skundą (prašymą). Tokią išvadą patvirtina ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika (žr., pvz., 2012 m. sausio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS525-91/2012).“

8.2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime) dėl viešojo administravimo subjekto teisės naikinti (keisti) savo sprendimus nurodyta:

„2. Nagrinėdamas šį klausimą, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad ginčijami viešojo administravimo subjekto veiksmai naikinant ar keičiant savo priimtą sprendimą yra susiję su įstatymų viršenybės ir teisėtumo principų įgyvendinimu. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje ne kartą pabrėžta, kad viešojo administravimo srityje galioja viešojo administravimo subjektų priimtų sprendimų teisėtumo principas. Šis principas, be kita ko, yra suprantamas taip, kad viešojo administravimo subjektas negali panaikinti savo priimtų sprendimų, jeigu tokia galimybė nėra nustatyta atitinkamą sritį reglamentuojančiuose specialiuose įstatymuose (VAĮ 3 str.). Teisėtumo principas bei viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo privalomumo principai suponuoja tai, kad viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas galioja tol, kol nėra panaikintas aukštesnio viešojo administravimo subjekto (jeigu tokia galimybė yra nustatyta) arba teismo. [...]

3. [...] Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra patvirtinęs draudimą viešojo administravimo subjektams panaikinti anksčiau savo priimtus individualius administracinius sprendimus, be kita ko, šiuo pagrindu – konstatavęs viešojo administravimo subjektų priimtų individualių administracinių aktų neteisėtumą.

3.1. [...] Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad **Vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnis yra bendra norma, apibrėžianti atitinkamų subjektų kompetenciją, kuri taikytina jeigu nėra nustatytų specialių taisyklių.** Ši norma negali būti aiškinama plečiamai ir negali būti taikoma nesilaikant kitų teisės aktų reikalavimų (2014 m. spalio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A624-1563/2014; 2014 m. gegužės 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-1017/2014). [...]

Tyrimo išvados

9. Remiantis Pareiškėjos skunde nurodytomis aplinkybėmis nustatyta, kad esminiais Seimo kontrolierei pateikto skundo aspektais laikytini 1) Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimas nepateikiant Pareiškėjai skundžiamos institucijos atsakymo (informacijos) į jos teiktą paklausimą dėl su Pareiškėjai priklausančiu žemės sklypu besiribojančiam žemės sklypui nustatytų tvarkymo reglamentų, o taip pat 2) Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo priimto

įsakymo, kuriuo buvo patvirtintas žemės sklypo (buvęs kadastro Nr. <...>) formavimo ir pertvarkymo projektas, teisėtumo klausimas.

Atsižvelgiant į Pareiškėjos skundo turinį bei į tyrimo metu nustatytas aplinkybes, tyrimo išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

9.1. dėl galimo Pareiškėjos teisių pažeidimo Savivaldybės administracijai nepateikus atsakymo į jos paklausimą;

9.2. dėl galimai neteisėtai priimto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymo panaikinimo.

Dėl galimo Pareiškėjos teisių pažeidimo Savivaldybės administracijai nepateikus atsakymo į jos paklausimą

10. Vertindama Pareiškėjos skundžiamą Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimą, Seimo kontrolierė pirmiausia pažymi tai, kad, remiantis Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis (pažymos 5.2 punktas), Pareiškėjos 2021 m. liepos 9 d. kreipimasis (pažymos 4.9 punktas) laikytinas Pareiškėjos prašymu suteikti skundžiamos institucijos turimą informaciją ir kuris turėjo (turi) būti išnagrinėtas remiantis Viešojo administravimo įstatyme (pažymos 5.4 punktas) bei Taisyklėse (pažymos 6.2 punktas) įtvirtinta tvarka ir terminais. Tačiau, kaip nustatyta tyrimo metu, nors minėtasis Pareiškėjos kreipimasis Savivaldybės administracijoje buvo (yra) gautas (pažymos 4.8 punktas), tačiau iki šiol nėra išnagrinėtas ir atsakymas Pareiškėjai nėra pateiktas (pažymos 4.10 punktas).

Akcentuotina, jog Pareiškėjo teisė gauti išsamų atsakymą į jo pateiktą kreipimąsi privalo būti realizuojama tiek Taisyklių (pažymos 6.2 punktas), tiek Reglamento (pažymos 7 punktas) nuostatų pagrindu, nes tik tokiu būdu yra užtikrinamas vietos savivaldos institucijų, kaip viešojo administravimo subjektų, veikloje privalomo ir Viešojo administravimo įstatyme įtvirtinto *įstatymo viršenybės* principo įgyvendinimas (pažymos 5.4 punktas). Šio tyrimo metu nustačius, kad Savivaldybės administracijos atsakymas Pareiškėjai į jos kreipimąsi per teisės aktų nustatytus terminus nebuvo pateiktas, Seimo kontrolierė pabrėžia, jog tiek Taisyklėse, tiek Reglamente įtvirtintos nuostatos numato, kad tuo atveju, jeigu prašymo ar skundo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau nei nustatyta įstatymuose, yra nustatyta galimybė pareiškėjo prašymo nagrinėjimo terminą pratęsti. Tačiau tokiu atveju toks pareiškėjo prašymo nagrinėjimo termino pratęsimas sąlygoja viešojo administravimo subjekto pareigą apie tai raštu informuoti pareiškėją (pažymos 7 punktas). Pareiškėjos Seimo kontrolierei pateikto skundo tyrimo metu nebuvo nustatyta, jog Savivaldybės administracija Pareiškėjai būtų pateikusi tarpinį atsakymą dėl jos kreipimosi nagrinėjimo eigos ar kitokiu būdu būtų informavusi Pareiškėją apie jos kreipimosi nagrinėjimo eigą ar priežastis dėl kurių atsakymas jai nėra pateiktas teisės aktų nustatytais terminais. Todėl Seimo kontrolierė daro išvadą, jog Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimas, nepateikiant Pareiškėjai atsakymo į jos kreipimąsi, laikytinas netinkamu ir nepateisinamu bei turi biurokratizmo, kaip jis apibrėžiamas Seimo kontrolierių įstatymo nuostatose (pažymos 5.1 punktas), požymių.

11. Atsižvelgdama į Pareiškėjos skunde nurodytą aplinkybę dėl Vilniaus miesto savivaldybės interaktyviame žemėlapyje „Planavimas ir statyba“ esančios neteisingos informacijos dėl žemės sklypams (kadastro Nr. <...>, Nr. <...> ir Nr. <...>) Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 pagrindu nustatyto naudojimo būdo (pažymos 2.6 punktas), Seimo kontrolierė, įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą (pažymos 4.5, 4.7, 4.12 punktai), konstatuoja, jog minėtoji Pareiškėjos skunde nurodyta aplinkybė pasitvirtino. Tuo pagrindu Seimo kontrolierė akcentuoja, kad Vilniaus miesto savivaldybės interaktyviame žemėlapyje „Planavimas ir statyba“ skelbiama informacija apie minėtiesiems žemės

sklypams nustatytą naudojimo būdą laikytina pasenusia bei klaidinančia šia informacija besidominčius asmenis, todėl privalo būti nedelsiant ištaisyta.

12. Remdamasi aukščiau išdėstytu, Seimo kontrolierė konstatuoja, jog Savivaldybės administracijos tarnautojų neveikimas, kai Pareiškėjai nėra pateiktas atsakymas į jos 2021 m. liepos 9 d. kreipimąsi, laikytinas nepateisinamu, nes tokiu neveikimu yra pažeidžiamas tinkamo viešojo administravimo principas. Tuo pagrindu ši Pareiškėjos skundo dalis pripažįstama pagrįsta.

Dėl galimai neteisėtai priimto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymo panaikinimo

13. Remiantis Pareiškėjos skundo turiniu, galima teigti, jog esminiu Pareiškėjos siekiu kreipiantis į Seimo kontrolierę, laikytinas Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 teisėtumo ir pagrįstumo įvertinimas bei šio akto panaikinimas. Įvertinusi tai, Seimo kontrolierė pastebi, jog, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsniu (šio rašto 5.1 punktą), Seimo kontrolierių kompetencijai nėra priskirta vertinti administracinių aktų teisėtumo, spręsti ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje bei nustatinėti konkrečių faktinių aplinkybių buvimą (nebuvimą). Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. A30-1017 pagal savo turinį ir paskirtį yra individualus administracinis aktas, kuris gali būti nuginčytas tik teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau akcentuotina tam tikra šio nagrinėjamo atvejo specifika ir taikytinos galimybės.

Atsižvelgiant į Pareiškėjos skundo pagrindą atlikto tyrimo metu surinktą medžiagą (pažymos 4 punktą su papunkčiais), seka išvada, jog priimant Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. A30-1017, buvo vadovautasi Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių nuostatomis (pažymos 6.1 punktą), tačiau, kaip patvirtina Žemės įstatymo nuostatos (pažymos 5 punktą), jų taikymas buvo galimas tik tokiu atveju, jei teritorijoje, kurioje buvo (yra) žemės sklypas (buvęs kadastro Nr. <...>), nebūtų galiojęs Savivaldybės tarybos 2003 m. spalio 1 d. sprendimu Nr. 01A-41-100 patvirtintas detalusis planas (pažymos 4.1 punktą). Tai, kad teritorija yra suplanuota minėtojo detaliojo plano sprendiniais, padalinant žemės sklypą (buvęs kadastro Nr. <...>) į atskirus keturis žemės sklypus, Seimo kontrolierės įsitikinimu, turėjo sąlygoti būtinybę Savivaldybės administracijai leisti rengti 2003 m. patvirtinto detaliojo plano sprendinių koregavimo procedūrą, kaip ir buvo padaryta 2021 m. keičiant kitų detaliųjų planų patvirtintų sklypų naudojimo būdą (pažymos 4.11 punktą), o ne suteikti leidimą projekto rengėjui rengti žemės ūkio paskirties žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) Plytinės kaime formavimo ir pertvarkymo projektą (pažymos 4.2 punktą). Nors Pareiškėjos skundo tyrimo metu nustatytų aplinkybių dėl Savivaldybės tarybos 2003 m. spalio 1 d. sprendimu Nr. 01A-41-100 patvirtinto detaliojo plano eliminavimo rengiant žemės sklypo (kadastro Nr. <...>) formavimo ir pertvarkymo projektą (pažymos 4.3 ir 4.4. punktai) atsiradimo priežastys nėra Seimo kontrolierės tiriamos, tačiau šios aplinkybės yra akivaizdžios bei nepaneigtos.

Pažymėtina, kad, nors Pareiškėja savo skunde Seimo kontrolierei suformuluotame prašyme prašė siūlyti kompetentingoms institucijoms panaikinti Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. A30-1017 (pažymos 3 punktą), akcentuotina tai, jog, net ir nustačius individualaus administracinio akto priėmimo procedūros pažeidimo ir teisės aktų nuostatų netinkamo taikymo požymių, nėra teisinio pagrindo teikti siūlymą atsakingoms institucijoms (nagrinėjamu atveju – Savivaldybės administracijai ar Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos) dėl minėtojo akto panaikinimo. Pabrėžtina, kad Vietos savivaldos įstatyme savivaldybės administracijos direktoriui yra suteikti įgaliojimai sustabdyti ar panaikinti savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo priimtus sprendimus, tačiau, kaip konstatuotina remiantis Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika (pažymos 5.6 ir 8.2 punktai), Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. A30-1017 negali būti panaikinamas jį

priėmusios institucijos, o tik teismo. Taip pat nagrinėjamu atveju nėra galimybės perduoti nagrinėti klausimo dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 patvirtinimo teisėtumo Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, nes, kaip numato Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nuostatos (pažymos 5.7 punktą), teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekanti institucija nenagrinėja skundų ar pranešimų, jei nuo sprendimo patvirtinti teritorijų planavimo dokumentą praėjo daugiau kaip vieni metai, išskyrus atvejus, kai dėl šio dokumento patvirtinimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas. Įvertinus tai, seka išvada, jog procedūra dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 panaikinimo ne teismo tvarka nagrinėjamu atveju yra negalima.

Seimo kontrolierė pastebi, kad Pareiškėja savo pateiktu skundu siekia ne tik savo, kaip gretimo žemės sklypo savininkės, subjektyvių teisių, o ir viešojo intereso gynimo. Tačiau Pareiškėja nėra ir negali būti laikoma tinkamu subjektu, kuris teisės aktų nustatytais pagrindais galėtų kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo (pažymos 2.7 punktą). Tokių kompetentingų subjektų, galinčių ginti viešąjį interesą teisme, sąrašas yra įvardintas Administracinių bylų teisenos įstatymo 55 straipsnyje (pažymos 5.8 punktą), o Prokuratūros įstatymo 19 straipsnyje yra apibrėžti atvejai, kada būtent prokurorai kreipdamiesi į teismą gina viešąjį interesą (pažymos 5.9 punktą). Šių paminėtų teisės aktų, o taip pat ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotos teisminės praktikos (pažymos 8.1 punktą) pagrindu seka išvada, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėja, nebūdama tinkamu subjektu viešajam interesui dėl galimai neteisėto viešojo administravimo sprendimo panaikinimo ginti, negali kreiptis į teismą dėl visuomenei svarbaus intereso gynimo. Todėl šio tyrimo metu nustatytus galimai neteisėtus Savivaldybės administracijos tarnautojų ir (ar) žemės sklypo (buvęs kadastro Nr. <...>) formavimo ir pertvarkymo projekto rengėjo veiksmus bei tuo pagrindu galimai neteisėtai priimtą Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. A30-1017, Seimo kontrolierės nuomone, prokuratūra turėtų imtis veiksmų užtikrinant, jog būtų įvertintos paminėtos aplinkybės ir, esant pagrindui, būtų ginamas viešasis interesas.

Tuo remdamasi Seimo kontrolierė konstatuoja, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 16 punktu, numatančiu Seimo kontrolieriui teisę siūlyti prokurorui įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo, tikslinga siūlyti Lietuvos Respublikos generaliniam prokurorui įvertinti šioje pažymoje nurodytas aplinkybes bei inicijuoti klausimo dėl viešojo intereso, susijusio su Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. A30-1017 panaikinimu, gynimo sprendimą.

14. Atsižvelgiant į pirmiau aprašytas aplinkybes, pacituotą teisinį reguliavimą bei remiantis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktu, numatančiu, jog Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, bei 4 dalimi, numatančia, kad jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas, konstatuotina, jog šios Pareiškėjos skundo dalies tyrimas nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos neveikimo nagrinėjant Pareiškėjos kreipimąsi pripažinti pagrįsta.

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalies dėl galimai neteisėtai priimto Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo įsakymo panaikinimo tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 16 ir 17 punktais, Seimo kontrolierė rekomenduoja:

17.1. **Lietuvos Respublikos generalinei prokurorei Nidai Grunskienei** – įvertinti šioje pažymoje išdėstytas aplinkybes dėl galimo viešojo intereso pažeidimo ir (ar) priimant Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2017 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. A30-1017 galimai padarytos nusikalstamos veikos (pažymos 13 punktas); nustatius viešojo intereso pažeidimus ir (ar) galimai padarytą nusikalstamą veiką, užtikrinti teisės aktuose nustatytų veiksmų atlikimą;

17.2. **Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorei Linai Koriznienei:**

17.2.1. pavesti atsakingiems Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojams nedelsiant išnagrinėti Pareiškėjos 2021 m. liepos 9 d. kreipimąsi ir pateikti Pareiškėjai išsamų ir faktinėmis aplinkybėmis bei teisės aktų nuostatomis pagrįstą Vilniaus miesto savivaldybės administracijos atsakymą;

17.2.2. su atsakingais už Pareiškėjos kreipimosi išnagrinėjimą Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojais aptarti šioje pažymoje nustatytą Pareiškėjos teisės į gerą viešąjį administravimą pažeidimo atvejį bei imtis veiksmų užtikrinant, kad ateityje Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje pareiškėjų kreipimaisi būtų nagrinėjami laikantis teisės aktų nustatytos tvarkos ir terminų;

17.2.3. įvertinti šios pažymos 11 punkte nustatytą Vilniaus miesto savivaldybės interaktyviame žemėlapyje „Planavimas ir statyba“ klaidinančios informacijos dėl žemės sklypams kadastro Nr. <...>, Nr. <...> ir Nr. <...> nustatyto ir Nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje įregistruoto žemės sklypų naudojimo būdo (daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos) atvejį ir įpareigoti atsakingus Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tarnautojus nedelsiant šią informaciją ištaisyti.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė